

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Чернігівська політехніка»
Навчально-науковий інститут права і соціальних
технологій
Кафедра кримінального права та правосуддя

СИЛАБУС

ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри КП та П

Коломієць Н.В.

(прізвище та ініціали)

«24» червня 2024р.

Розробник:

Петрик О.Л., доцент кафедри, к.держ.упр., доцент

(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання)

підпис

Силабус навчальної дисципліни обговорено на засіданні кафедри кримінального права та правосуддя

Протокол від «24» червня 2024 р. № 10

Узгоджено з гарантом освітньої програми: Коломієць Н.В.

(прізвище та ініціали)

Тип дисципліни	Вибіркова
Мова викладання	Українська
Рік навчання та семестр	IV рік/8 семестр. ОПП «Кримінальна юстиція (Суд. Прокуратура. Адвокатура)»
Викладач (-і)	Петрик О.Л., доцент кафедри, к.держ.упр., доцент;
Профайл викладача (-ів)	https://kriminal.stu.cn.ua/%d0%bf%d1%80%d0%be-%d0%bd%d0%b0%d1%81/%d0%b2%d0%b8%d0%ba%d0%bb%d0%b0%d0%b4%d0%b0%d1%87%d1%96/
Контакти викладача	e.petryk@stu.cn.ua

1. Анотація курсу. Українська державність позиціонує сучасний розвиток корупції як одну з перешкод розвитку держави та загрозу національній безпеці. Корупція загрожує існуванню держави, є перешкодою для підвищення рівня життя населення, загрожує правопорядку, демократії та правам людини. Як наслідок, корупція перестала бути маленькою проблемою, а глобальним явищем, яке вимагає різноманітних заходів для боротьби, запобігання та контролю.

Історично умовою успішного подолання корупції стало уявлення про те, що застосування примусу як методу державного управління та покарання як найефективніших заходів боротьби з корупцією. Водночас в умовах трансформації суспільства зростає роль громадськості у формуванні політики держави, визначенні її пріоритетів, виборі курсу розвитку. Не можна не відзначити роль громадськості у протидії корупції, антикорупційній реформі, оновленні антикорупційного законодавства. Тепер громадяни не тільки хочуть дізнаватися про свої права, а й хочуть ними користуватися.

Громадянське суспільство все більше усвідомлює небезпеку корупції, яка довірена не лише державним органам, а й суспільству. Повільно, але неухильно в суспільстві формується антикорупційний механізм, який базується на високій громадянській свідомості та відповідальності. Йдеться про розуміння та використання права як регулятора суспільних відносин з урахуванням публічних і приватних інтересів для подолання деформації свідомості та поведінки, формування правової культури та стимулів, мотивів правомірної поведінки, активізації громадських інститутів та розвитку антикорупційного саморегулювання. Усе це має відбуватися не у відриві від дій держави, а в тісній співпраці з нею.

2. Мета та цілі курсу. Метою викладання дисципліни «Запобігання корупції» є розкриття її значення у захисті інтересів громадян, юридичних осіб, формування у студентів вищої освіти науково обґрунтованих знань про антикорупційне законодавство, стратегію протидії корупції, відповідальність за корупцію та антикорупційне законодавство України та інших держав, роль права у здійсненні соціально-економічних та професійно-психологічних перетворень у суспільстві, заходи щодо протидії корупції

Даний освітній компонент забезпечує формування наступних компетентностей:

ЗК 2. Здатність застосувати знання у практичних ситуаціях..

СК 2. Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.

СК 10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

СК 12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

3. Результати навчання. Під час вивчення дисципліни здобувач вищої освіти має досягти наступних результатів навчання (РН), передбачених освітньою програмою:

1. РН 6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему;
2. РН 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів;
3. РН 20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

4. Пререквізити. Передумови для вивчення дисципліни є вивчення наступних навчальних дисциплін: Конституційне право України, Судові та правоохоронні органи, Кримінальне право, Кримінальне процесуальне право, Адміністративне право та деякі інші.

5.Обсяг курсу. Зазначте загальну кількість кредитів, кількість занять та годин самостійної роботи.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	20 години
Семінарські заняття	20 годин

Самостійна робота	80 годин
Індивідуальне завдання	Контрольна робота
Всього кредитів	4

Форма проведення занять – лекційні, семінарські заняття, самостійна робота з використанням системи дистанційного навчання Moodle, літератури, відеоматеріалів, інтернет-ресурсів.

6. Тематика курсу.

Тематика лекційних занять
<p>Змістовний модуль 1. Загальна характеристика засад запобігання корупції в Україні</p> <p style="text-align: center;">Тема 1. Загальні засади запобігання вчиненню кримінальних правопорушень</p> <p>Поняття, цілі, завдання та принципи запобігання вчиненню кримінальних правопорушень. Класифікація запобіжних (попереджувальних) заходів. Об'єкт запобігання вчиненню кримінальних правопорушень. Суб'єкти запобігання вчиненню кримінальних правопорушень та основні напрями їх діяльності. Організація й управління процесом запобігання вчиненню кримінальних правопорушень. Правове забезпечення запобігання вчиненню кримінальних правопорушень. Поняття, форми та методи індивідуальної профілактики</p> <p style="text-align: center;">Тема 2. Міжнародна співпраця у боротьбі з кримінальними правопорушеннями</p> <p>Міжнародні договори – правова основа співпраці держав у боротьбі з кримінальними правопорушеннями. Співпраця держав у боротьбі зі злочинністю в межах ООН</p> <p>Змістовний модуль 2. Організаційно-правові основи запобігання корупції в Україні</p> <p style="text-align: center;">Тема 3. Соціально-правова характеристика корупції</p> <p>Поняття корупції та її види. Поняття й ознаки корупційних правопорушень. Поняття й ознаки правопорушень, пов'язаних з корупцією. Поняття й ознаки корупційних злочинів. Стан протидії корупції в Україні</p> <p style="text-align: center;">Тема 4. Антикорупційна політика і законодавство у сфері запобігання корупції</p> <p>Антикорупційна політика України: цілі, завдання, сфери застосування. Основні напрями реалізації антикорупційної політики в Україні. Система антикорупційного законодавства України. Міжнародні акти у сфері боротьби з корупцією</p> <p style="text-align: center;">Змістовний модуль 3. Система запобігання корупції в Україні, її суб'єкти</p> <p style="text-align: center;">Тема 5. Система запобігання корупції в Україні</p> <p>Система управління заходами боротьби з корупцією (Міжнародний стандарт ISO 37001:2016). Механізм запобігання корупції в Україні</p> <p style="text-align: center;">Тема 6. Спеціально уповноважені суб'єкти у сфері запобігання корупції</p> <p>Завдання, повноваження та основні напрями діяльності: Національного антикорупційного бюро України; Національного агентства з питань запобігання корупції; Спеціалізованої антикорупційної прокуратури; Національного агентства з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів</p>

Змістовний модуль 3. Запобігання корупції в публічній і приватній сферах

Тема 7. Запобігання корупції в публічній сфері

Корупційні ризики в діяльності органів державної влади і місцевого самоврядування та шляхи їх усунення. Запобігання корупційним проявам під час надання адміністративних послуг та реалізації контрольно-наглядових повноважень. Запобігання корупції у сфері публічних закупівель. Запобігання корупції в судовій системі та органах кримінальної юстиції.

Тема 8. Запобігання корупції в приватній сфері

Антикорупційний комплаєнс у діяльності юридичних осіб. Діяльність Уповноваженого органу з питань запобігання та виявлення корупції. Антикорупційна програма підприємства

Тематика семінарських занять

Загальні засади запобігання вчиненню кримінальних правопорушень
Міжнародна співпраця у боротьбі з кримінальними правопорушеннями
Соціально-правова характеристика корупції
Антикорупційна політика і законодавство у сфері запобігання корупції
Система запобігання корупції в Україні
Спеціально уповноважені суб'єкти у сфері запобігання корупції
Запобігання корупції в публічній сфері
Запобігання корупції в приватній сфері

7. Система оцінювання та вимоги

Загальна система оцінювання курсу

Оцінювання знань студентів здійснюється відповідно до «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Національного університету "Чернігівська політехніка"».

З дисципліни здобувач може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру і до 40% підсумкової оцінки – на екзамені.

Поточний контроль проводиться шляхом спілкування із студентами під час лекцій та опитувань студентів на семінарських заняттях. Бали, які набрані здобувачем за результатами активності на семінарах та за контрольну роботу, складають оцінку поточного контролю.

Під час вивчення дисципліни здобувач вищої освіти має досягти відповідні результати навчання (РН), що передбачені освітньою програмою.

Кожен результат навчання оцінюватися окремо:

- РН 6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему - оцінюється шляхом фронтального та індивідуального опитування під час семінарських занять;
- РН 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів - оцінюється шляхом фронтального та індивідуального опитування під час семінарських занять;
- РН 20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки - оцінюється шляхом фронтального та індивідуального опитування під час семінарських занять.

Оцінка за результатами вивчення дисципліни формується шляхом додавання підсумкових результатів поточного контролю до екзаменаційної оцінки. Оцінювання

	<p>успішності здобувача вищої освіти під час семестрового контролю здійснюється за національною (чотирибальною) шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалою ECTS і вносяться в відомість успішності та навчальну картку здобувача вищої освіти в автоматизованій системі управління – АСУ «ВНЗ».</p> <p>Складання екзамену є обов’язковим елементом підсумкового контролю знань для студентів, які претендують на оцінку «добре» або «відмінно». Якщо студент виконав всі види робіт протягом семестру та набрав 60% підсумкової оцінки (тобто «задовільно»), то він, за бажанням, може залишити набрану кількість балів як підсумкову оцінку і не складати екзамен.</p> <p>Повторне складання екзамену з метою підвищення позитивної оцінки не дозволяється.</p>
<p>Вимоги до РГР, КР, КП тощо</p>	<ul style="list-style-type: none"> - «відмінно» (А) – якщо виявлено: всебічні, систематизовані, глибокі знання матеріалу; грамотне та логічне викладення інформації; самостійність роботи; наявність не більше 1-2 незначних помилок (через неуважність, обмовки); використання судової практики, наявність висновків у вигляді запропонованих змін до законодавства України; - «добре» (В) – якщо виявлено: повні знання матеріалу; успішне виконання завдань; логічна послідовність; зрозумілість викладеного матеріалу; наявність не більше 2-3 незначних помилок; можлива деяка неповнота відповіді; правильність виконання практичної частини; наявність висновків; - «добре» (С) – якщо виявлено: достатні знання матеріалу; успішне виконання завдань; певна логічна послідовність; зрозумілість викладеного матеріалу; наявність не більше 3-4 незначних помилок; можлива деяка неповнота відповіді, але без суттєвих помилок; - «задовільно» (D) – якщо виявлено: не досить повні знання основного матеріалу; наявність не більше 1-2 суттєвих помилок; неповна відповідь; наявність висновків; - «задовільно» (E) – якщо виявлено: не досить повні знання основного матеріалу, наявність не більше 2-3 суттєвих помилок, неповна відповідь, незв’язна її побудова; наявність висновків, що не відтворюють завдання дослідження; - «незадовільно» (FX) – якщо виявлено: відсутність знання або нерозуміння більшої або найбільш суттєвої частини матеріалу; суттєві помилки, які не виправлені; нелогічне викладання матеріалу; недосяжність мети; відсутність висновків.
<p>Практичні (лабораторні) заняття</p>	<p>Робота на семінарському занятті оцінюється у балах (5 балів за одне заняття) за наступними критеріями:</p> <p>6 балів – здобувач у повному обсязі опрацював програмний матеріал, основну і додаткову літературу, має глибокі й міцні знання, упевнено оперує набутими знаннями у вирішенні завдань, робить аргументовані висновки, може вільно висловлювати власні судження і переконувати інших,</p>

	<p>здатний презентувати власне розуміння питання.</p> <p>5 бала – здобувач володіє навчальним матеріалом, формулює нескладні висновки, може узагальнювати набуті знання і частково застосовувати їх у вирішенні завдань, аргументація на достатньому рівні.</p> <p>4-3 бала – здобувач загалом самостійно відтворює програмний матеріал, може дати стисло характеристику питання, але у викладеному матеріалі є істотні прогалини, є певні неточності як у відтворенні матеріалу, так і у висновках, аргументація низька, використання набутих знань у вирішенні завдань на низькому рівні.</p> <p>1-2 балів – здобувач за допомогою викладача намагається відтворити матеріал, але відповідь неточна, неповна, головний зміст матеріалу не розкрито, аргументація та власне розуміння питання майже відсутні; студент із помітними труднощами використовує певні знання у вирішенні завдань.</p> <p>0 балів – здобувач не готовий до семінарського заняття.</p> <p style="text-align: center;">Порядок оцінювання самостійної роботи здобувачів вищої освіти.</p> <p>Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання самостійної роботи здобувачів, є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на практичних та семінарських заняттях, а також самостійність та своєчасність здачі виконаних завдань викладачу, згідно з графіком навчального процесу.</p> <p>Максимально можливий бал (1бал за тему) за конкретним завданням ставиться за умови відповідності виду самостійної роботи всім зазначеним критеріям. Відсутність тієї або іншої складової знижує кількість балів.</p> <p>Перелік завдань для самостійної роботи здобувачів зазначений в методичних рекомендаціях.</p> <p>Написання контрольної роботи оцінюється за критеріями: відповідна форма, грамотність, логічно-послідовне викладення матеріалу, охайність, науковість, достатня кількість дослідженої літератури, достатній обсяг та пропорційність структурних частин роботи. За наявності всіх компонентів робота отримує 4 бали; обмежена кількість використаної літератури, наявність орфографічних помилок, питання розкриті частково – 3 бали; за неохайне оформлення, недостатньо повне відображення теоретичної частини, суттєві помилки – 2 бали; за неохайне оформлення, не відображення теоретичної частини – 1 бал; робота невиконана – 0 балів.</p>
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>У випадку, якщо здобувач вищої освіти протягом семестру не виконав у повному обсязі передбачених робочою програмою навчальної дисципліни всіх видів навчальної роботи, має невідпрацьовані практичні роботи або не набрав мінімально необхідну кількість балів (тобто</p>

	кількість балів, яка сумарно з максимально можливою кількістю балів, які здобувач вищої освіти може отримати під час семестрового контролю не дозволить отримати підсумкову оцінку «задовільно» – E, 60 балів), то він не допускається до складання заліку під час семестрового контролю, але має право ліквідувати академічну заборгованість у порядку, передбаченому в розділі 6 «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка», затвердженого вченою радою НУ «Чернігівська політехніка»
--	--

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Модуль за тематичним планом дисципліни та форма контролю		Кількість балів
1	Робота на семінарському занятті	0...48
2	Самостійне опрацювання теми	0...8
3	Виконання контрольної роботи	0...4
Усього поточний і проміжний модульний контроль		0...60
Семестровий контроль (Екзамен)		0...40
Разом		0...100

Шкала оцінювання результатів навчання

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою (диференційований залік)	
		для екзамену (диференційованого заліку), курсового проєкту (роботи), практики, атестації	для заліку
90 – 100	A (відмінно)	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	добре	
75-81	C (добре)	задовільно	
66-74	D (задовільно)		
60-65	E (достатньо)		
0-59	FX (незадовільно)	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання

8. Політики курсу.

До загальної політики курсу відноситься дотримання принципів відвідування занять у відповідності до затвердженого розкладу, а також вільного відвідування лекційних занять для осіб, які отримали на це дозвіл відповідно до Порядку надання дозволу на вільне відвідування занять здобувачам вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка», Порядку надання дозволу на вільне відвідування занять здобувачам вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка».

Запорукою успішного вивчення дисципліни є активність під час проведення практичних та лекційних занять. Консультації відбуваються в аудиторіях університету у відповідності до затвердженого розкладу або ж особистих чи групових консультацій (через вбудований форум) на сторінці курсу в системі дистанційного навчання НУ «Чернігівська політехніка».

Політика дедлайнів

Пропущені теми семінарських занять не відпрацьовуються.

Виключенням може бути наявність поважних причин несвоєчасної здачі зазначених робіт (хвороба, участь в зазначений час в інших видах навчальної, наукової чи організаційної роботи, офіційна робота за фахом тощо).

Політика користування ноутбуками / смартфонами

Прохання до здобувачів тримати смартфони переведеними у беззвучний режим протягом лекційних та практичних занять, так як дзвінки, переписки та спілкування у соціальних мережах відволікають від проведення занять як викладача, так й інших здобувачів. Ноутбуки, планшети та смартфони не можуть використовуватися в аудиторіях під час занять та під час проведення підсумкового контролю (за виключенням проходження тестового контролю в системі Moodle).

Політика заохочень та стягнень

За результатами навчальної, наукової або організаційної діяльності здобувачів вищої освіти за курсом їм можуть нараховуватися додаткові бали – до 10 балів, у залежності від вагомості досягнень. Види позанавчальної діяльності, за якими здобувачі вищої освіти заохочуються додатковою кількістю балів: участь у міжнародних проектах, наукові дослідження, тези, участь у науково-практичних конференціях, винаходи, патенти, авторські свідоцтва за напрямками курсу.

Політика академічної доброчесності

Академічна доброчесність повинна бути забезпечена під час проходження даного курсу (принципи описані у Кодексі академічної доброчесності Національного університету «Чернігівська політехніка»). Списування під час проміжного та підсумкового контролів, виконання практичних завдань на замовлення, підказки вважаються проявами академічної недоброчесності. Від усіх слухачів курсу очікується дотримання академічної доброчесності у зазначених вище моментах. До здобувачів вищої освіти, у яких було виявлено порушення академічної доброчесності, застосовуються різноманітні дисциплінарні заходи (включаючи повторне проходження певних етапів).

Правила перезарахування кредитів

Кредити, отримані в інших закладах вищої освіти, а також результати навчання у неформальній та/або інформальній освіті, можуть бути перезараховані викладачем у відповідності до Положення визначення академічної різниці та визнання результатів попереднього навчання в Національному університеті «Чернігівська політехніка», Порядку визначення академічної різниці та визнання результатів попереднього навчання в Національному університеті «Чернігівська політехніка».

Рекомендована література.

1. Головкін Б. М. Тіньова зовнішня торгівля і корупція на митницях / Б. М. Головкін // Проблеми законності. - 2017. - Вип. 139. - С. 218-230.
2. Запобігання корупції : підручник [Б.М. Головкін, В.Ф. Оболонцев, М.В. Романов та ін.] ; за заг. ред. Б.М. Головкіна. – Харків : Право, 2019. – 296 с.
3. Науково-практичний коментар до Закону України «Про запобігання корупції» / наук. ред. М. 1. Хавронюк. - Київ : Ваіте, 2018. - 472 с.
4. Боровик А. В. Протидія корупційній злочинності : підручник / А. В. Боровик, І. Є Мезенцева. - Луцьк : Волиньполіграф, 2018. - 592 с.
5. Романов М. В. Основні засади запобігання корупції / М. В. Романов. - Харків : Права людини, 2017. - 176 с.
6. Сметаніна Н. В. Небезпечні наслідки корупції для особи, держави та суспільства / Н. В. Сметаніна // Право і сусп.-во. - 2017. - №4, ч. 2. - С. 62-165.
7. Машлякевич Д. С. Стратегії запобігання і протидії корупції в Україні : монографія / Д. С. Машлякевич, О. М. Литвинов ; Кримінол. асоц. України. - Харків : В деле, 2016. - 260 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України - <http://zakon.rada.gov.ua>

2. Вся база "Законодавство України" 184924 документи. Інтернет-ресурс. Режим доступу:
<http://zakon1.rada.gov.ua/laws/main/a>
3. Єдиний державний реєстр судових рішень – <http://www.reyestr.court.gov.ua>
4. Кабінет Міністрів України – <http://www.kmu.gov.ua>
5. Міністерство внутрішніх справ України – <http://www.mvs.gov.ua>
6. Міністерство юстиції України – <http://www.minjust.gov.ua>
7. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua/>